

1120 ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼ [ਵੋਲ. VIII]

ਲੈਟਰਜ਼ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ

ਭੰਡਾਰੀ ਸੀ.ਜੇ. ਅਤੇ ਫਲਸ਼ਾਅ. ਜੇ.

ਹੀਰਾ ਮੱਲ ਅਤੇ ਹੋਰ- ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਰੇਣਕੀ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਵਾਦੀ

1951 ਦੀ ਲੈਟਰਜ਼ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 20

1955

12 ਅਪ੍ਰੈਲ

ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ- ਵਿਧਵਾ- ਵਿਧਵਾ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਂ 12 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵਾਰਸ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਦੀ ਹੈ- ਕੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸਦੀ ਸੰਪੂਰਨ ਸੰਪਤੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਸਿਰਫ ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਧਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਅਕਸਰ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਦੇ ਸਤੀਧਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਿਹਿਤ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਇਹ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ। ਜਵਾਬ ਉਸ ਸਮਰੱਥਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿਰਲੇਖ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ. ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੇ ਹੱਕਦਾਰ ਵਾਰਸ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਸਦੀ ਪੂਰਨ ਸੰਪਤੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ। ਜੇ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਉਸਨੇ ਹਿੰਦੂ ਵਿਧਵਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਸੀਮਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਤੀਧਾਨ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਵਿਧਵਾ ਨੇ ਅਸਲ ਹੱਕ ਜਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਝਲਕ ਜਾਂ ਪਰਛਾਵੇਂ ਦੇ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਹਾਅ ਨਾਲ ਮਾਲਕੀ ਵਿੱਚ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ।

25 ਅਕਤੂਬਰ, 1950 ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਤੋਂ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਅਪੀਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਜੀ.ਸੀ. ਬਹਿਲ, ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਮਿਤੀ 16 ਜੂਨ, 1947 ਦੇ ਦਿਨ, ਜੋ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਐਮ. ਸਲੀਮ, ਸਬ- ਜੱਜ, II ਕਲਾਸ, ਜ਼ੀਰਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਨੇ 12 ਜੁਲਾਈ, 1946 ਦੇ ਦਿਨ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ 80 ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 1 ਤੋਂ 4 ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਅੱਗੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੁਦਈਆਂ ਦੇ ਖਰਚੇ ਸਾਰੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

ਡੀ ਕੇ ਮਹਾਜਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਡੀ.ਐਨ. ਅਗਰਵਾਲ ਅਤੇ ਐਚ.ਆਰ. ਮਹਾਜਨ, ਉੱਤਰਵਾਦੀਆਂ ਲਈ।

ਫੈਸਲਾ

ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ.- ਇਹ ਅਪੀਲ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਸਨ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਮ ਰਾਖੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਾਲ 1903 ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਸੀ? ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਸੀਮਤ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਕਰਮਨ ਮੱਲ ਦੀ ਸਾਲ 1903 ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ

ਉਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਧੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਸੋਹਾਵੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨੂੰਹ ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਰਾਮ ਰਾਖੀ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ ਪੁੱਤਰ ਲੱਛਾ ਮੱਲ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਹੈ। 18 ਮਈ, 1903 ਨੂੰ ਮਾਲ ਅਫ਼ਸਰ ਨੇ ਕਰਮਨ ਮੱਲ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੰਤਕਾਲ ਉਸ ਦੀ ਨੂੰਹ ਦੇ ਨਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ:-

"ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਮ ਰਾਖੀ, ਜੋ ਕਰਮ ਚੰਦ ਦੇ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸਦੀ ਪਛਾਣ ਸਿਕੰਦਰ ਲੰਬੜਦਾਰ ਨੇ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਸਹੁਰੇ ਕਰਮ ਚੰਦ ਦੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਕਰਮ ਚੰਦ ਦੇ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਹੈ। ਕਰਮ ਚੰਦ ਦਾ ਵਾਰਸ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੰਤਕਾਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਮ ਰਾਖੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ। ਲੰਬੜਦਾਰ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਮ ਰਾਖੀ ਨੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਚੌਤੀ ਸਾਲ ਤੱਕ ਇਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ। 12 ਨਵੰਬਰ, 1937 ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਮਾਮ ਦੀਨ ਅਤੇ ਪੀਰ ਬਖਸ਼ ਨੂੰ 600 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਵੇਚ ਕੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਹੀਰਾ ਲਾਲ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਸਾਲ 1943 ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਰਾਖੀ ਦੀ ਮੌਤ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਪਹਿਲਾ ਸੂਟ ਸੋਹਾਵੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੋਹਾਵੀ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਕਰਮਨ ਮਲ ਦੀ ਵਾਰਸ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ। ਉਸ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਰੱਖ- ਰਖਾਅ ਦੇ ਬਦਲੇ ਰਾਮ ਰਾਖੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਇਸ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਮਾਮ ਦੀਨ ਅਤੇ ਪੀਰ ਬਖਸ਼ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਬੇਕਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਦੂਸਰਾ ਸੂਟ ਰੋਣਕੀ ਰਾਮ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾਵਾਂ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਏ ਸਨ। ਦੁਰਗੀ ਦੀ ਇੱਕ ਧੀ। ਰਾਮ ਰਾਖੀ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਰਾਮ ਰਾਖੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਇਮਾਮ ਦੀਨ ਅਤੇ ਪੀਰ ਬਖ਼ਸ਼ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਕੋ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਂਦਾ ਸੂਟ ਸੋਹਾਵੀ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਰੋਕੀ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 80. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਸਿੱਖਿਅਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ। ਹੀਰਾ ਲਾਲ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਨਿਰਣੇ 'ਤੇ ਆਈਆਂ ਹਨ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਖੋਜ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇੰਤਕਾਲ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਰਾਮ ਰਾਖੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਮਨ ਮਲ ਦੇ ਵਾਰਸ ਵਜੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਈ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ, ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਵਿਧਵਾ ਵਾਰਸ ਵਜੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਵਾਰਸ ਵਜੋਂ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਵਿਧਵਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ੇ ਦੁਆਰਾ ਜਿਸਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਇੱਕ ਵਿਧਵਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਵਿਧਵਾ ਉਸਦਾ ਸਤੀਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ। ਉਸਦੇ ਵਾਰਸ ਪਰ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੇ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਮਿਸ. ਰਾਖੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਉਸ ਦੀ ਭਾਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਹਾਅ ਨਾਲ ਮਾਲਕੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪੱਕਦੀ ਸੀ।

ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਰਾਮ ਰਾਖੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਆਪਣੇ ਸੁਤੰਤਰ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਕੀ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਭਰਜਾਈ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦੇ ਹੱਕ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸੱਚੇ ਮਾਲਕ. ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ਾ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਵਧੀ ਲਈ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਵੀ ਜੇਕਰ ਮਾਲਕ ਹਿੰਦੂ ਵਿਧਵਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਵਿਧਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਵਿਧਾਨਿਕ ਮਿਆਦ ਲਈ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਕਸਰ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਸਦੇ ਸਤੀਧਾਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਇਹ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਜਵਾਬ ਉਸ ਸਮਰੱਥਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿਰਲੇਖ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ. ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੇ ਹੱਕਦਾਰ ਵਾਰਸ ਦੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਪੂਰਨ ਸੰਪਤੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਵਿੱਚ ਹੈ (ਲਛਨ ਕੁੰਵਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਨੋਰਥ ਰਾਮ, (1)). ਜੇਕਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਵਿਧਵਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਸੀਮਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਤੀਧਾਨ ਵਜੋਂ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਲਾਜਵੰਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਸਫਾ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਚੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2) 1.

ਹੁਣ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸਮਰੱਥਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਰਾਖੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਕਰਮਨ ਮੱਲ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ? ਕੀ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਦੇ ਵਾਰਸ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ

ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਰੱਥਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੱਖ- ਰਖਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ? ਇਹ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ 1903 ਵਿੱਚ ਕਰਮਨ ਮੱਲ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਵਾਰਸ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ 1 ਵਿਅਕਤੀ ਉਸਦੀ ਧੀ ਸੀ. ਸੋਹਾਵੀ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਮ ਰਾਖੀ ਨਾ ਤਾਂ ਪੂਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵਿਧਵਾ ਉਮਰ ਭਰ ਲਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਪੂਰਵ- ਮ੍ਰਿਤ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਾਲ 1937 ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਸਲ ਹੱਕ ਜਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਦੀ ਕੋਈ ਝਲਕ ਜਾਂ ਪਰਛਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦਲੇਰੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਕੇ ਖਿਤਾਬ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ "ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਉੱਡਦਾ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਮਾਲਕ ਦੇਖ ਸਕੇ, ਜੇ ਉਹ ਚਾਹੇ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਉਸਦੇ ਡੋਮੇਨ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਬੀਜਿਆ ਹੈ। ਜਿੱਤ ਦਾ ਮਿਆਰ।" ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਮ ਰਾਖੀ ਨੇ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਕਰਮਨ ਮੱਲ ਦੀ ਇਕਲੌਤੀ ਵਾਰਸ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾਇਆ। ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਦੀ ਇਕਲੌਤੀ ਵਾਰਸ ਵਜੋਂ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਗਲਤ ਦਾਅਵਾ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਲਕੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਕੇ, ਉਸਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸਾਲੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਕ ਸੱਚੇ ਵਾਰਸ ਦੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ। ਥੋੜੀ ਵੱਖਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਆਪਣੇ ਲਈ ਲਿਆ, ਨਾ ਕਿ ਆਪਣੀ ਭਾਬੀ ਲਈ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਵਜੋਂ ਚਲਾਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਦਾਅਵੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ

ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਅਤੇ ਰੱਖ- ਰਖਾਅ ਦੇ ਬਦਲੇ ਨਹੀਂ। ਉਸ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਦੇਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਕਰਮਨ ਮੱਲ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਕਦੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਭਾਬੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਜਾਂ ਉਹ ਸਿਰਫ ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਜਾਂ ਉਹ ਸਿਰਫ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਰੱਖ- ਰਖਾਅ ਹੋ ਸਕੇ। ਲਛਨ ਕੁੰਵਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਨੋਰਥ ਰਾਮ (1) ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਨੇ ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਿਆ ਕਿ "ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵਿਧਵਾ ਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਵਿਧਵਾ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਦੂਜੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ।" ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੰਮੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਵਿਧਵਾ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਾਅਲੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਅਲੀ ਵਾਰਸ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਸਿਰਲੇਖ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ, ਸੀਮਤ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਅਤੇ ਸਹੀ ਵਾਰਸ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਸੀ ਕਿ ਸੰਪਤੀ ਉਸ ਦੇ ਰੱਖ- ਰਖਾਅ ਦੇ ਬਦਲੇ ਲਛਨ ਕੁੰਵਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਨੋਰਥ ਰਾਮ (1), ਸ਼ਾਮ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਦਹ ਕੌਰ (2), ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਕਿਸ਼ੋਰ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ (3), ਸੂਰਜ ਬੱਲੀ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਤਿਲਕਧਾਰੀ ਸਿੰਘ (4) , ਰਿਖਦੇਓ ਤਿਵਾੜੀ ਬਨਾਮ ਸੁਖਦੇਓ ਤਿਵਾੜੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (5), ਮੁਖ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਿ. ਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (6), ਅਤੇ ਉਦੈ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਨਰੋਤਮ ਸਿੰਘ (7)।

ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ! ਉੱਪਰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਾਮ ਰਾਖੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਸੁਤੰਤਰ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਪਰਟੀ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਰਤਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ, ਬਾਕੀ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਆਪਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੂਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਜਾਂ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖ- ਰਖਾਅ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜਾਂ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਮਾਨਤਾ ਦੇ ਬਦਲੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਾਮ ਰਾਖੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਕੁਝ ਦਾਖਲਿਆਂ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਸੁਤੰਤਰ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਉਸ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਜਿਸਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਰੱਖ- ਰਖਾਅ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਮੰਨਾਂਗਾ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਹਾਅ ਨਾਲ ਰਾਖੀ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਮਲਕੀਅਤ ਬਣ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਾਂਗਾ, ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਾਂਗਾ ਅਤੇ ਰੱਕੀ ਰਾਮ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਏ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਾਂਗਾ। ਪਰ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਲਈ, ਮੈਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਖੁਦ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਵਾਂਗਾ।

ਫਲਸ਼ਾਅ, ਜੇ. ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। -

Mohinderpal Singh, Translator.